

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. VIII. Declarantur alia motiva quibus Fidei nostræ credibilitas
ostenditur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

anno insequente tenebunt, penitus ignoro. Hæc nimirum istorum hominum est indoles; quod hodie ut dogma certissimum, summa firmitate credendum proponunt, cras rejiciunt & aliud amplectuntur, sicque de Fide in Fidem pro libidine transigunt, & religionem ut vestem mutant, innumerisque sese implicant erroribus.

VI. Puncto in medio circuli confituro non incongrue confertur veritas.

Veritas nimirum una, via errandi infinita. Hinc non insecitè veritas centro circuli, seu puncto in illius medio constituto comparatur, à quo variæ ad circumferentiam omni ex parte ducuntur lineæ, quæ quo magis à centro recedunt, eo magis distant à seipsis. Quot lineis à centro ad circumferentiam, tot viis à veritate ad errores abitur: unde nostri temporis sectarii, dum suâ quisque semitâ incedendo à veritate recedit, recedunt à seipsis, non Ecclesiæ magis quam sibi invicem dissentant. Imò usque adeo, uti dixi, sunt discordes, ut diris se passim devoteant, omnique maledictorum, execrationum, & opprobriorum genere excipiant. Et quamvis (ut veritas odium parit) Catholicos, seu veræ Fidei cultores canepus & angue averferentur, setamen mutuo oderunt magis, aciusque malto ac vehementius insectantur, quam orthodoxos, ut Disp. illâ primâ tomî præcedentis, sect. 4. latius ostensum est.

Sectarii sibi ipsi maxime sunt discordes.

VII. Hic Sectariorum spiritus, non Dei spiritus est, sed daemones.

Ex his ergo clarè constat, hunc quoque agere sectarii spiritum, non Dei sed mali demoni esse; Non enim est dissensionis Deus, sed pacis; ut ait Apostolus 1. Corint. 14. v. 33. Constat insuper eorum doctrinam, quæ tam varia est, nihilque in se habet firmitatis aut constantiæ (omni quippe vento doctrinæ circumferuntur) non ex divinâ inspiratione & instinctu, sed ex spiritu erroris, humanique generis hoste procedere. Eorum itaque est Deus, non qui in varias vias dissecti distractique arundinum insular agitantur, sed qui rixis & altercationibus omisit, junctis animis in unam eandemque doctrinam summâ consensione conspirant: *Vnus enim Dominus, una Fides, &c. Et factus est in pace locus ejus.*

Ad Ephes. 4. v. 5. Pital. 75. v. 2.

SECTIO OCTAVA.

Declarantur alia motiva, quibus Fidei nostræ credibilitas ostenditur.

I. Efficacia doctrinæ eam probat esse evidenter credibilem.

QUINTUM ex quo doctrina aliqua ostenditur esse evidenter credibilis, est illius efficacia; ex eo namque Christi doctrinam præstantissimam fuisse docent omnes, quod per Apostolos aliisque ejus discipulos prædicata; homines ubique ab erroribus ad veritatem, ab idolis ad veri Dei cultum, à vitiis denique ac fordibus ad castam, puram & incorruptam Christi legem converterit.

II. Hæc doctrinæ efficacia etiamnum in Ecclesiâ persistens.

Hanc doctrinæ efficaciam etiamnum in Ecclesiâ persistere nullus citra temeritatem negare potest: quid enim clarius, quam his etiam nostris temporibus virorum Apostolicorum operâ plurimos à gentilitate, ac superstitiosâ inanum Deorum veneratione, corruptisque moribus, ad nostram, hoc est Catholicam Fidem amplectendam, vitamque honestè instituendam esse traducos. Atque ut alios taceam, quis est qui ignorat, quot S. Xaverii prædicatione, industriâ, laboribus. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

bus, quot inquam gentes & nationes integræ ad Christi Fidem conversæ, Ecclesiæque adjunctæ sunt, Domino cooperante, & sermonem confirmante sequentibus signis. Eadem ergo quæ olim, nunc etiam est in nostrâ Ecclesiâ doctrinæ efficacia, quæ proinde Fidem reddit evidenter credibilem.

Sexto, doctrinæ alicujus credibilitas ostenditur ex ejusdem antiquitate: In illâ Ecclesiâ, inquit S. Hieronymus in dialogo contra Luciferianos, cap. 9. *permanendum est, quæ ab Apostolis fundata, usque adhuc diem durat, &c.* Sanctus etiam Augustinus Concio. 2. in psal. 101. sic in hanc rem scribit: *Sed illa Ecclesia (inquunt Donatistæ) quæ fuit omnium gentium, jam non est, perit. Hoc dicunt qui in illâ non sunt. O impudentem vocem &c.* Constans denique est Patrum omnium sententia, sacrarum etiam literarum calculo firmata, illam doctrinam ut fide dignissimam tenendam esse, quæ ab ipsis Apostolorum temporibus ad nos usque interruptâ ferie pervenit. Initio verò Ecclesiæ hoc motivum, sicut aliam nonnulla in eâ non reperiebatur.

III. Doctrina alicujus credibilitat maximè ostenditur ex ejusdem antiquitate.

Hanc verò doctrinæ antiquitatem, perpetuamque ab ipso Ecclesiæ exordio ad hæc usque tempora continuationem, in nostrâ Ecclesiâ esse, inde aperte ostenditur, primò siquidem nullus unquam historiographus ullam in eâ factam fuisse doctrinæ mutationem recenset. Deinde, si quis Patrum, qui sibi tot sæculis successerunt, scripta revolvat, eandem quam nos jam tenemus doctrinam totidem pene verbis ab iis traditam reperiet: quod clarissimè probat, quæ nos modo tuemur dogmata, non noviter inventa & excogitata, sed olim omniæque adeo tempore admissa ab Ecclesiâ fuisse, esseque vel ipsâ antiquitate veneranda.

Quæ doctrina ex Patrum sententiâ sic amplectenda.

IV. In Catholica Ecclesiâ eadem semper servit doctrina.

Septimum, quod doctrinam jam ab Ecclesiâ traditam, evidenter reddit credibilem, est quòd sit Catholica, seu per orbem usquequaque diffusa. Hinc pulchrè Lirinensis in Communitario: *Teneamus, inquit, id quod ab omnibus, quod ubique, quod semper est creditum.* Nomen itaque Catholica, momenti semper plurimum secum attulit, quòque sanctitate quis, sapientiâ ac doctrinâ magis excelluit, eò illud plurius faciendum censuit. Quanti verò apud lumen orbis Augustinum fuerit, testatur celeberrimum illud ejus dictum contra Epistolam fundamenti, cap. 4. *Tenet me, inquit, in Ecclesiâ ipsum Catholice nomen; quod non sine causa inter tam multas hæreses, sic ista Ecclesia fuerit nominata, ut cum omnes hæretici se Catholicos dicebant, quarenti tamen peregrino al' cui ubi ad Ecclesiam Catholicam conveniatur, nullus hæreticorum vel basilicam suam, vel domum audeat ostendere.* Appositissimè etiam ad hanc rem Pacianus Episcopus Brachionensis Epistolâ primâ ad Sympronianum: *Christianus mihi nomen est, inquit, Catholicus cognomen: illud me nuncupat, istud ostendit.*

V. Quod doctrina nostra Fidei sit undique diffusa arguit eam esse evidenter credibilem.

Quod de Ecclesiâ docent Patres, vel ipsum scilicet Catholica nomen sufficere, ut quis se ei, relictis aliis adjungat, idem de doctrinâ seu fide per quam Ecclesiâ constituitur dicendum, illam scilicet veram, illam puram, illam orthodoxam esse, quæ longè latèque per nationes diffusa Catholica appellationem obtinuit. Quare hæc vox Catholica ita vehementer exagitavit vexavitque Lutherum, ut teste Tannero hic, Disp. 1. q. 3. dub. 4. num. 150. eam ex Symbolo Apostolico germanico homo impudens expunxerit. Nomen porro Catholica seu univèrsalis, Ecclesiæ ac Fidei

Quantum apud Patres fuerit nomen Ecclesiæ Catholica.

VI. Doctrina aliqua natione univèrsalitatè acquiri auctoritatè.

D nostræ

TOM II.

nostræ competere evidentissimum est, ipsis etiam adversariis latentibus, & hanc ei appellationem passim, quamvis invitè, evidentissimæque veritate cogente tribuentibus.

VII.
Perpetua
Episcoporum
in Sede Divi
Petri, seu
Ecclesiæ Ro-
manæ suc-
cessio osten-
dit nostram
doctrinam
esse eviden-
ter credibi-
lem.

Octavum, quod Ecclesiam esse veram, ejusque doctrinam evidenter credibilem ostendit, est perpetua, præsertim Romæ, Episcoporum successio. Hanc ut manifestam Ecclesiæ veræque Fidei notam amplectuntur Sancti Patres, Irenæus lib. 3. cap. 3. Epiphanius Hæresi 27. Tertullianus de Præscriptionibus, cap. 32. & alii. S. verò Augustinus contra Epistolam fundamenti cap. 4. sic in hanc rem loquitur: *In Catholica Ecclesiâ me tener, ab ipsâ Sede Petri Apostoli, cui pascendas oves suas post resurrectionem Dominus commendavit, usque ad præsentem Episcopatum successio Sacerdotum.* Cùm ergo ex omni antiqui-

tatis memoriâ constet hoc Romanæ Ecclesiæ competere, nec in ullo sectariorum seu hereticorum conventu reperiri, apertissimè arguit solam Romanam Ecclesiam veram esse, ejusque doctrinam acceptatu dignissimam. Hoc ergo punctum concludo pulcherrimo Divi Augustini dicto lib. de utilitate credendi, cap. 17. *Dubitamus, inquit, nos ejus Ecclesiæ condere gremio, quæ ea successio usque ad confessionem generis humani ab Apostolicâ Sede per successiones Episcoporum, frustra hereticis circumlatrantibus, & partim plebis ipsius judicio, partim Conciliorum gravitate, partim etiam miraculorum majestate damnatis, culmen auctoritatis obtinuit?* Hæc S. Doctor & ad rem præsentem de successione Episcoporum, & ad totum hunc de Fidei nostræ credibilitate tractatum appositissimè.

Pulcherrimum D. Augustini dictum circum ea successione Episcoporum.

DISPUTATIO OCTAVA.

De certitudine & infallibilitate motivorum.

MOTIVA credibilitatis ejusmodi esse diximus ut Fidem nostram, seu doctrinam ad cujus acceptationem ordinantur, reddant creditu dignissimam, nullumq; cui modo debito proponuntur, iis citra temeritatem refragari posse, aut doctrinam cui applicantur respuere. Nunc ergo ulterius videndum, utrum inter hæc motiva & mysteria quorum acceptationi deserviunt sit connexio etiam infallibilis, quod plenius declaratur in sequentibus.

SECTIO PRIMA.

Utrum positis motivis necessarium sit rem, ad quam ostendendam ponuntur, esse veram.

I.
Status præsentis quaestionis proponitur.

QUÆSTIO est, an strictè adeo mysterium aliquod & motiva, ut motiva sunt, inter se connectantur, ut horum positio evidenter convineat rem illam ita se habere, nec aliter fieri posse: quod aliis terminis à nonnullis proponitur, utrum motivis credibilitatis possit subesse falsum. Dixi, *ut motiva sunt*, seu ut omnem actum Fidei antecedunt, & quantum discursu naturali ex historiâ, experientiâ, & similibus haberi possunt. Quædam siquidem ex his motivis, seu objecta illa sunt Fide certa, & hoc modo falsum iis subesse nequit: Fide siquidem divinâ credimus Christum & Apostolos vera passisse miracula, &c.

Quædam ex his motivis sunt Fide divinâ certa.

II.
Triplex inter motiva & res cre-

Ad præsentem autem quaestionem clariùs intelligendam advertere oportet, connexionem inter res aliquas esse posse triplicem, *Metaphysicam*,

quando nimirum impossibile omnino est unâ posita aliam non poni, vel divinitus, qua ratione modus connectitur cum re modificatâ: *Physicam*, ubi tantùm ex naturâ rei connectuntur, ut accidentia panis cum panis substantiâ, lux cum Sole, &c. quamvis per miraculum separari à se invicem possint: & *Moralem*, quando scilicet ut plurimum duæ res sese invicem comitantur, quamvis nulla vel Physica vel Metaphysica inter eas reperitur necessitas. Huic triplici rerum inter se connexioni triplex respondet certitudo seu evidentiâ, *Metaphysica*, *Physica* & *Moralis*. Quærimus itaque quænam ex his tribus connexionibus inter motiva & rem cui attestantur intercedat, & consequenter quænam in actu seu assensu ad ea secuto reperitur evidentiâ. Tandem quia duobus modis intelligi potest hæc inter motiva & mysteria, quibus applicantur connexio, vel scilicet ex naturâ rei, vel ordinatione divinâ, quòd nimirum Deus decreverit ut hæc motiva non nisi ad veritatem ostendendam ponantur, rem in utrâque acceptione discutiam.

Triplex connexioni triplex respondet evidentiâ.

Connexio ex naturâ rei & ordinatione divinâ.

III.
Prima sententia, aut summam, etiam ex naturâ rei, inter motiva & Fidem esse connexionem.

Prima itaque sententia affirmat, eam inter motiva credibilitatis & rem ad quam confirmandam assumuntur, esse ex naturâ rei connexionem, ut visû re ita se habente, motiva poni omnino non possint.